

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด
2. สถานการณ์ยาเสพติดในอำเภอโป่งน้ำร้อน
3. แนวคิดและทิศทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)
4. การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน
5. ข้อมูลอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ประวัติยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, ออนไลน์, 2554)

องค์การอนามัยโลกได้ให้คำนิยามไว้ว่า “ยาเสพติด” หมายถึง ยาหรือสารเคมีที่เสพเข้าสู่ร่างกายแล้วทำให้เกิดพิษเรื้อรังแก่ผู้เสพ ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม มีอาการผิดปกติหรือทรมาณเมื่อขาดยา สารบางอย่างที่เป็นสารเสพติดไม่อาจทำให้เกิดอาการขาดยาทางร่างกาย แต่เป็นการเสพติดทางจิตใจได้ เช่น บุหรี่ เหล้า กัญชา ซึ่งถ้าหากไม่ได้เสพยาจะมีอาการหงุดหงิด โมโห นอนหลับกระวนกระวาย อารมณ์ไม่แจ่มใส จิตใจขุ่นข้อง

ประเภทของของยาเสพติด

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยประกาศของกระทรวงสาธารณสุข (2522) ได้ระบุชื่อยาเสพติดไว้ทั้งสิ้น 140 ชนิด และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอีก 4 ประเภท 42 ชนิด รวมเป็น 146 ชนิด ยาเสพติดเหล่านี้แบ่งออกไปเป็น 3 ประเภทคือ

1. แบ่งตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกายของมนุษย์ อันได้แก่
 - 1.1 ยาเสพติดประสาทสมอง ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟิน เหล้าแห้ง
 - 1.2 ยากระตุ้นประสาทสมอง ได้แก่ แอมเฟตามีน ยาม้า ยาขยัน ใบกระท่อม
 - 1.3 ยาหลอนจิตประสาท เช่น Lysergic Acid Diethylamid (LAD)
 - 1.4 ยาที่ออกฤทธิ์หลายอย่าง เช่น กัญชา

2. แบ่งตามแหล่งที่เกิดของยา ซึ่งมี 2 ประเภท คือ

- 2.1 ยาเสพติดตามธรรมชาติ เป็นยาเสพติดที่กลั่นหรือสกัดได้จากพืชหรือพันธุ์ไม้บางชนิด โดยตรงที่เกิดอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น ฝิ่น กัญชา กระท่อม
- 2.2 ยาเสพติดสังเคราะห์ เป็นยาเสพติดที่ผลิตขึ้นในห้องปฏิบัติการทดลองด้วยกรรมวิธีทางเคมี นำมาใช้แทนยาเสพติดธรรมชาติได้ เช่น เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาระงับประสาท

3. แบ่งตามลักษณะของสารที่ใช้ในวงการแพทย์ ได้แก่

- 3.1 ฝิ่นหรือสารที่มีส่วนประกอบของฝิ่น เช่น มอร์ฟิน ทิงเจอร์ ฝิ่น เฮโรอีน โคเคอิน รวมไปถึงสารสังเคราะห์หลายอย่างที่มีคุณสมบัติคล้าย ๆ กัน
- 3.2 ยานอนหลับชนิดต่าง ๆ เช่น ฟีนอบาไบโทน เหล้าแห้ง ไปบรไมด์ คลอโรลไฮเดรทพาราลดีไอด์ และยาสังเคราะห์ใหม่ ๆ เช่น กลูตาไมด์และเมตาธุอาโลน
- 3.3 ยากระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน และใบกระท่อม
- 3.4 ยาที่ทำให้ประสาทหลอน ได้แก่ กัญชา LSD
- 3.5 สารระเหยต่าง ๆ เช่น เบนซิน ทินเนอร์ และกาวติดเครื่องใช้ต่าง ๆ
- 3.6 แอลกอฮอล์

ปัจจุบันมีสารและยาที่ทำให้เกิดการเสพติดอยู่ด้วยกัน 130 ชนิด แต่ชนิดที่ระบาดแพร่หลายในประเทศไทย ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน ยานอนหลับประเภทต่าง ๆ ยาหลอนประสาท แอมเฟตามีน กัญชา ใบกระท่อม สารระเหย แอลกอฮอล์ และบุหรี่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2533, หน้า 2 - 3) ได้สรุปลักษณะของยาเสพติดไว้ว่า

1. เมื่อเสพแล้วอยากได้มาเสพอีก
2. เมื่อเสพแล้วจะเพิ่มปริมาณและจำนวนครั้งที่เสพนมากขึ้นเรื่อย ๆ
3. เมื่อเสพแล้วจะตกเป็นทาสของยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ
4. ทำให้เกิดผลร้ายต่อผู้เสพและสังคมโดยรวม

สรุป ยาเสพติดเป็นสิ่งชักนำให้คนในสังคมมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางลบ ก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการค้าประเวณี หรือแม้กระทั่งปัญหาการว่างงาน ซึ่งล้วนแต่มีปัญหายาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ติดยาเสพติด

อรรณพ หุ่นดี (2531, หน้า 101-105) กล่าวถึงคนติดยาเสพติดไว้ว่า ส่วนมากจะเป็นคนที่มีบุคลิกชอบเอาแต่พึ่งพิงผู้อื่นคนประเภทนี้เมื่อได้พบสิ่งใดที่ทำให้เกิดความพึงพอใจให้ตนสบายใจก็จะยึดเหนี่ยวเอาไว้เป็นที่พึ่ง โดยที่ตัวเองจะไปเกาะเกี่ยวกับสิ่งนั้นอย่างถาวรไม่คิดจะเปลี่ยนแปลงสาเหตุของยาเสพติดสามารถสรุปได้ 8 ประการ คือ

1. บุคคลนั้นมีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับผู้ติดยาเสพติด สามารถหยิบยาเสพติดมาใช้ได้

โดยสะดวก

2. การอยู่ใกล้ชิดกับผู้เสพยาเสพติด
3. การใช้ยาอันตรายเพื่อลดปัญหา
4. ความอยากรู้อยากเห็น
5. การหลบหนีความจริง
6. ความประมาทของแพทย์
7. ผู้ป่วยใช้ยาเอง
8. ใช้เพื่อแสดงความเป็นปรีภัยต่อสังคม

ในขณะที่ อรอนงค์ หงษ์ชุมแพ (2538, หน้า 11 - 12) ได้กล่าวถึง สาเหตุของการติดยาเสพติดไว้ว่า ประกอบด้วยสาเหตุสำคัญ 3 ประการคือ ตัวบุคคล ตัวยา และสภาพแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้

1. สาเหตุจากตัวบุคคล ได้แก่

1.1 ด้านบุคลิกภาพ พวกติดยาเสพติดมักมีพื้นฐานเป็นผู้มีบุคลิกภาพผิดปกติ อ่อนแอ ต้องพึ่งยาตลอดเวลา หรือมีบุคลิกภาพเบี่ยงเบนก้าวร้าว ต่อต้านสังคม

- 1.2 ด้านจิตใจ เคยเป็นโรคจิต โรคประสาทมาก่อน หรือใช้ยากล่อมประสาทเป็น

ประจำ

- 1.3 ด้านร่างกาย เคยเป็นโรคจิต โรคประสาทมาก่อน หรือใช้ยากล่อมประสาทเป็น

ประจำ

2. สาเหตุจากตัวยา ได้แก่

2.1 เกิดจากฤทธิ์ของตัวยาเสพติดซึ่งออกฤทธิ์ระงับความเจ็บปวด ขณะเดียวกันก็ทำให้จิตใจอารมณ์สดใส เคลิบเคลิ้ม หลุดจากโลกแห่งความเป็นจริงที่เป็นทุกข์ ออกไปสู่โลกแห่งความฝัน ซึ่งเป็นสุขในระหว่างการออกฤทธิ์ของยาเสพติด ผู้ที่มีความทุกข์ในใจประจำต้องการหนีจากภาวะความเป็นจริง และหาทางออกด้วยการใช้ยาเสพติดทำให้ติดยา

2.2 เกิดจากฤทธิ์ของยาเสพติดเอง เมื่อใช้บ่อย ๆ จะเกิดการติดยาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เมื่อหยุดยาจะเกิดอาการขาดยา ทำให้ต้องใช้ยาเสพติดอีก

3. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมและสังคม ได้แก่ อยู่ใกล้ชิดกับยาเสพติด อยู่ใกล้ชิดกับผู้ติดยาเสพติดอยู่ในสังคมที่มีการขายยาเสพติดอย่างแพร่หลาย อยู่ในแหล่งชุมชนแออัดซึ่งมีการแพร่ระบาดของยาเสพติด หาซื้อง่าย ทำให้วัยรุ่นซึ่งอยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็น อยากรลองในสิ่งที่ไม่เคยผ่านมาก่อน ถูกแนะนำชักชวนให้ลองใช้ บางครั้งก็มีความเชื่อผิด ๆ ว่ายาเสพติดทำให้ขยันสามารถทำงานได้มากขึ้น และเด็กที่มีปัญหาทางครอบครัว ขาดความรักความอบอุ่น ขาดการดูแลเอาใจใส่ก็เป็นเหตุให้ติดยาเสพติดให้โทษได้เช่นกัน

สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มวัยรุ่นติดยาเสพติด (ศูนย์การต่อสู้เพื่อชนะยาเสพติด กรมสามัญศึกษา, 2546) คือ

1. จากการถูกชักชวน การถูกชักชวนนี้อาจจะเกิดจากเพื่อนสนิทที่กำลังติดยาอยู่และอยากจะให้เพื่อนลองบ้าง ปัญหานี้มักจะเกิดกับเด็กที่มีปัญหาทางครอบครัวขาดความอบอุ่นใจ แต่เอาเพื่อนเป็นที่พึ่งนอกจากนี้ผู้ที่อยู่ในแหล่งที่มีการซื้อขายยาเสพติด ก็อาจจะได้รับการชักจูงคุณภาพของยาเสพติดที่ดีต่าง ๆ นานา เช่น อาจจะบอกว่าเมื่อเสพแล้วจะทำให้ปลอดโปร่ง เหมาะแก่การเรียนการทำงาน การชักจูงดังกล่าวอาจจะเกิดขึ้นในขณะที่ผู้ถูกชักจูงกำลังมึนเมาสุรา เทียวเตร่กัน จึงทำให้เกิดการติดยาได้

2. จากการอยากรู้อยากเห็น อยากจะรู้รสชาติ อยากสัมผัส เนื่องจากเห็นคนอื่นเสพและเห็นมีในโฆษณาต่าง ๆ ทำให้อยากรู้อยากลองยาเสพติดชนิดนั้น ๆ มีรสชาติอย่างไร โดยคิดว่าคงจะไม่ติดง่าย ๆ แต่เมื่อทดลอง เสพเข้าไปแล้วมักจะติดเพราะยาเสพติดในปัจจุบัน เช่น เฮโรอีนจะติดง่ายมาก แม้เสพเพียงครั้งหรือสองครั้งก็จะติดแล้ว

3. จากการถูกหลอกลวง ยาเสพติดมีรูปแบบต่าง ๆ มากมาย เช่น ในรูปเครื่องดื่ม ทอฟฟี่ อาหารต่าง ๆ ผู้ถูกหลอกลวงไม่ทราบว่าสิ่งที่ตนได้กินเข้าไปนั้น เป็นยาเสพติดให้โทษร้ายแรงคิดว่า เป็นยาธรรมดาไม่มีพิษร้ายแรง อะไรก็ตามที่ผู้หลอกลวงแนะนำ ผลสุดท้ายกลายเป็นผู้ติดยาเสพติดในที่สุด

4. เหตุทางกาย ความเจ็บป่วยทางกาย เช่น ต้องถูกผ่าตัดหรือโรคปวดศีรษะ เป็นหิดเป็นโรคประสาทได้รับความทรมานทางกายมากผู้ป่วยต้องการบรรเทา พยายามช่วยตัวเองมานานแต่ก็ไม่หายจึงหันเข้าหายาเสพติดจนติดยาในที่สุด

5. จากความคึกคะนอง บุคคลประเภทนี้คิดว่าตัวเองเป็นคนเก่งอยากลองซึ่งรู้อยู่แก่ใจว่ายาเสพติดให้โทษเป็นสิ่งไม่ดีแต่ด้วยแต่ด้วยความคึกคะนองเป็นวัยรุ่นไม่เกรงกลัวอะไร ต้องการแสดงความเด่นอวดเพื่อนว่าข้านี้คือพระเอก ขาดความยั้งคิดจึงเสพและติดยาในที่สุด

6. จากสิ่งแวดลอม เช่น สถานที่อาศัยแออัด เป็นแหล่งสลัมหรือเป็นแหล่งที่มีการเสพและค้ายาเสพติด ภาวะทางเศรษฐกิจบีบคั้นจิตใจ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือจิตใจผลักดันให้ผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าว บางคนหันมาพึ่งยาเสพติดโดยคิดว่าจะช่วยให้ตนเองหลุดพ้นจากสภาพต่าง ๆ นั้นได้

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า สาเหตุหลัก ๆ ที่ทำให้คนติดยาเสพติดมี 3 ประการคือ ประการที่หนึ่ง สาเหตุจากตัวผู้เสพเอง ซึ่งอาจเกิดจากการที่เคยใช้ยาเพื่อรักษาโรคมมาก่อน หรืออาจเกิดจากความอยากรู้อยากลอง ประการที่สอง สาเหตุจากตัวยาเสพติด เนื่องจากยาเสพติดมีฤทธิ์ในตัวของมันเองคือ ช่วยให้ผู้เสพลืมความเจ็บปวด ลืมความทุกข์ทรมานที่เกิดจากโรคภัยไข้เจ็บหรือสาเหตุอื่น และทำให้ผู้เสพมีความสุข เคลิบเคลิ้ม หลุดจากโลกแห่งความเป็นจริงที่เป็นทุกข์ ออกไปสู่โลกแห่งความฝัน ประการสุดท้าย สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่น ผู้เสพยาอยู่ในสถานที่ที่มีการเสพและค้ายาเสพติด ภาวะทางเศรษฐกิจบีบคั้น ซึ่งมีอิทธิพลเหนือจิตใจจึงทำให้ผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าวหันมาพึ่งยาเสพติดเพราะคิดว่าจะช่วยให้หลุดพ้นจากสภาพต่างแวดล้อมดังกล่าวได้

ลักษณะทั่วไปของผู้ติดยาเสพติด

1. คาโรยขาดความกระปรี้กระเปร่า น้ามูกไหล น้ำตาไหล ริมฝีปากเขียวคล้ำแห้งแตก (เสพโดยการสูบ)
 2. เหงื่อออกมาก กลืนตัวแรง พุดจาไม่สัมพันธ์กับความจริง
 3. บริเวณแขนตามแนวเส้นโลหิต มีร่องรอยการเสพติดโดยการฉีด
 4. ที่ท้องแบนมีรอยแผลเป็นโดยการกรีดด้วยของมีคมตามขวาง (ติดเหล้าแห้ง ยากล่อมประสาท ยาระงับประสาท)
 5. ใส่แว่นตากรองแสงเข้มเป็นประจำเพราะม่านตาขยายและเพื่อปิดนัยน์ตาสีแดงก่ำ
 6. มักสวมเสื้อแขนยาวปกปิดรอยฉีดยา โปรดหลักให้พ้นจากบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว
- ชีวิตจะสุขสันต์ตลอดเวลา
7. มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยานั้นต่อไปอีกเรื่อย ๆ
 8. มีความโน้มเอียงที่จะเพิ่มปริมาณของสิ่งเสพติดให้มากขึ้นทุกขณะ
 9. ถ้าถึงเวลาที่เกิดความต้องการแล้วไม่ได้เสพจะเกิดอาการขาดยาหรืออยากยาโดยแสดงออกมาในลักษณะต่าง ๆ เช่น หาว อาเจียน น้ามูกน้ำตาไหล ทุรนทุราย คลุ้มคลั่ง ขาดสติ โมโห ฉุนเฉียว ฯลฯ
 10. สิ่งเสพติดนั้นหากเสพอยู่เสมอ ๆ และเป็นเวลานานจะทำลายสุขภาพของผู้เสพทั้งทางร่างกายและจิตใจ

11. ทำให้ร่างกายชุ่มพอมมีโรคแทรกซ้อนและทำให้เกิดอาการทางโรคประสาทและจิตไม่ปกติ

การติดทางกาย

เป็นการติดยาเสพติดที่ผู้เสพความต้องการเสพอย่างรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพจะเกิดอาการผิดปกติอย่างมากทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเรียกว่า “อาการขาดยา” เช่น การติดฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน เมื่อขาดยา จะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน หาว มีน้ำมูก น้ำตาไหล นอนไม่หลับ เจ็บปวดทั่วร่างกาย เป็นต้น

การติดยาทางใจ

เป็นการติดยาเสพติดเพราะจิตใจเกิดความต้องการ หรือ เกิดการติดนิสัยหากไม่ได้เสพร่างกายก็จะไม่เกิดอาการผิดปกติหรือ ทรมานทรมายแต่อย่างใด จะมีบ้างครั้งก็เพียงเกิดอาการหงุดหงิดหรือกระวนกระวาย

สรุป ลักษณะโดยทั่วไปของผู้เสพยาเสพติดที่เห็นได้ชัดคือ เมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพจะเกิดอาการผิดปกติอย่างมากทั้งทางร่างกายและจิตใจ เช่น มีอาการหาอย่างรุนแรง นอนไม่หลับ เจ็บปวดทั่วร่างกาย ในรายที่มีการเสพมาเป็นระยะเวลานาน ๆ จะมีร่างกายที่ชุ่มพอมตาโรย ไม่กล้าสู้แสงแดด บางครั้งอาจมีอาการของโรคประสาทและจิตไม่ปกติ

การป้องกันการติดยาเสพติด

1. ป้องกันตนเอง ไม่ใช้ยาโดยมิได้รับคำแนะนำจากแพทย์และจงอย่าทดลองเสพ ยาเสพติดทุกชนิดโดยเด็ดขาดเพราะ ติดง่ายหายยาก
2. ป้องกันครอบครัว ควรสอดส่องดูแลเด็กและบุคคลในครอบครัวหรือที่อยู่ร่วมกันอย่าให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ต้องคอยอบรมสั่งสอนให้รู้ถึงโทษและภัยของยาเสพติด หากมีผู้เสพยาเสพติดในครอบครัวจงจัดการให้เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาล ให้หายเด็ดขาดการรักษาตั้งแต่แรกเริ่มติดยาเสพติด มีโอกาสหายได้เร็วกว่าที่ปล่อยไว้นาน ๆ
3. ป้องกันเพื่อนบ้าน โดยช่วยชี้แจงให้เพื่อนบ้านเข้าใจถึงโทษและภัยของยาเสพติดโดยมิให้เพื่อนบ้านรู้เท่าไม่ถึงการณ์ต้องถูกหลอกลวงและหากพบว่า เพื่อนบ้านติดยาเสพติดจงช่วยแนะนำให้ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล
4. ป้องกันโดยความร่วมมือกับทางราชการ เมื่อทราบว่าบ้านใดในตำบลใดมียาเสพติดแพร่ระบาดขอให้แจ้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกแห่งทุกท้องที่ที่ทราบ หรือศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษ กรมตำรวจ และที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี

วิธีการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด มีดังนี้

1. ป้องกันตนเอง ทำได้โดย

- 1.1 ศึกษาหาความรู้ เพื่อให้ความรู้เท่าทันโทษพิษภัยของยาเสพติด
- 1.2 ไม่ทดลองใช้ยาเสพติดทุกชนิดและปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน
- 1.3 ระมัดระวังเรื่องการใช้จ่ายเพราะยาบางชนิดอาจทำให้เสพติดได้
- 1.4 ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- 1.5 เมื่อมีปัญหาชีวิต ควรหาหนทางแก้ไขที่ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด
2. ป้องกันครอบครัว ทำได้โดย
 - 2.1 สร้างความรัก ความอบอุ่นและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว
 - 2.2 รู้และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง
 - 2.3 ดูแลสมาชิกในครอบครัว ไม่ให้ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด
 - 2.4 ให้กำลังใจและหาทางแก้ไข หากพบว่าสมาชิกในครอบครัวติดยาเสพติด
3. ป้องกันชุมชนทำได้โดย
 - 3.1 ช่วยชุมชนในการต่อต้านยาเสพติด
 - 3.2 เมื่อทราบแหล่งเสพยา แหล่งค้า หรือยาเสพติด ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบทันที

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า วิธีการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดทำได้โดย ประการแรกต้องมีการป้องกันตนเอง กล่าวคือ มีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อเป็นการป้องกันในเบื้องต้นไม่ทดลองใช้ยาเสพติดทุกประเภท มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเมื่อมีปัญหาชีวิตหรือครอบครัวควรหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติดในการแก้ไขปัญหา ประการที่สอง ป้องกันครอบครัว โดยจะต้องสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว มีการปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน ประการสุดท้ายคือ การป้องกันชุมชน โดยการช่วยกันต่อต้านยาเสพติด และดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อไม่ให้ยาเสพติดสามารถเข้ามาใกล้ชุมชนของเรา

สถานการณ์ยาเสพติดในอำเภอโป่งน้ำร้อน

สภาพโดยรวมของจังหวัดจันทบุรีแล้ว ไม่มีข้อมูลพบว่ามีแหล่งผลิตยาเสพติด ไม่พบผู้ค้ารายใหญ่ แต่มีการค้ารายย่อยและการเสพยาเสพติดบางประเภท คือ ยาบ้า สารระเหย กัญชา และยาไอซ์ ในเกือบทุกพื้นที่ จากการประมวลผลแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานยาเสพติดของทุกหมู่บ้าน ชุมชน สรุปว่า สถานการณ์ยาเสพติดในจังหวัดจันทบุรีอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อจำแนกปัญหาในพื้นที่ดังกล่าว (สุชนันท์ รัตนภาค, 2547, หน้า 16 - 17) พบว่า

1. พื้นที่ที่มีปัญหารุนแรง ได้แก่ อำเภอสอยดาว และอำเภอโป่งน้ำร้อน
2. พื้นที่ที่มีปัญหามานกลาง ได้แก่ อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอท่าใหม่และอำเภอนายายอาม
3. พื้นที่ที่มีปัญหาเบาบาง ได้แก่ อำเภอมะขาม อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอขลุง

อำเภอแก่งหางแมว และกิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ

สภาพปัญหาสาเหตุและผลกระทบของปัญหาสาเหตุที่มีต่อความมั่นคงของประเทศ (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร, 2553)

ปัญหาสาเหตุเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ยังคงมีความรุนแรงในปัจจุบัน ทั้งปัญหาในด้านการเป็นพื้นที่ผลิต การเป็นพื้นที่การค้าและการลำเลียง หรือการเป็นทางผ่านของยาเสพติด และปัญหาด้านการเป็นพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติดเห็นได้จากปัญหาการลักลอบขนย้ายยาเสพติดตามแนวชายแดน อาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและครอบครัวแตกแยก เยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติต้องตกเป็นทาสของยาเสพติดและนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำความผิดอื่นตามมาอีกมากมาย ท้องถิ่น/ชุมชนมีความอ่อนแอ ครู อาจารย์ แม่บ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้าไปมีส่วนในขบวนการค้ายาเสพติด ซึ่งสภาพปัญหาสาเหตุที่มีในประเทศที่กล่าวมาส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ ซึ่งผลกระทบของปัญหาสาเหตุในประเทศ ได้แก่ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจผลกระทบด้านสังคม สุขภาพอนามัย และผลกระทบด้านความมั่นคง

สภาพปัญหาสาเหตุในปัจจุบัน มีสาเหตุหลักอยู่ 4 ด้าน (อานนท์ รุ่งโรจน์สารทิศ, 2550, หน้า 20) คือ

1. ตัวผู้เสพยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนและเยาวชน การปฏิบัติตัวของผู้เสพยาจะเป็นปัญหานำไปสู่การติดยาเสพติด ได้แก่ การคบเพื่อน การถูกชักชวนจากเพื่อน ความเกรงใจเชื่อคนง่าย ต้องการที่พึ่งทางใจ บางคนมีปัญหาเรื่องการเรียน แก้ปัญหาไม่ได้ อยากลองอยากรู้ อยากเด่นดังเป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีค่านิยมที่ผิด คิดเฟ้นตามเพื่อน เลียนแบบดารา ขาดทักษะในการดำเนินชีวิต ความไม่เป็นตัวของตัวเอง และปัจจัยสำคัญที่จะเอื้อให้นักเรียนหรือเยาวชนติดยาเสพติดคือ สามารถหาซื้อได้ง่ายในชุมชน เนื่องจากผู้จำหน่ายมีมากเพราะรายได้ดี

2. ครอบครัว ปัญหาของครอบครัวส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพจิตใจของวัยรุ่น และเป็นที่มาของปัญหาสาเหตุ ทำให้เกิดการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นปัญหาที่พบบ่อย ๆ ได้แก่ ปัญหาการหย่าร้างของพ่อแม่ ทำให้เด็กขาดความอบอุ่นในครอบครัว ขาดที่พึ่งทางใจ พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ครอบครัว เด็กอาศัยอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาพ่อแม่ไม่เป็นอย่างที่ดีของลูก มีการทะเลาะเบาะแว้งเป็นประจำ ครอบครัวขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด และประการสำคัญคือสมาชิกไม่ยอมให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา

3. สถานศึกษา สถานศึกษาเป็นแหล่งรวมของเด็กหลายชุมชนเข้ามาอยู่ด้วยกันจำนวนมาก แต่บุคลากรในสถานศึกษามีภารกิจมากจึงมีการดูแลเฝ้าระวังไม่ทั่วถึง การบริหารจัดการกับปัญหา

ยาเสพติดของสถานศึกษาก็มีส่วนต่อผลการแพร่ระบาดของยาเสพติด ที่พบอยู่เสมอคือ ผู้บริหาร ปกปิดสภาพปัญหาที่แท้จริง เกรงจะเสียชื่อเสียงของสถานศึกษา ครูและบุคลากรของสถานศึกษาขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำสื่อรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดเพื่อเตือนสตินักเรียน ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และที่สำคัญคือ สถานศึกษาขาดการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (ศิริศักดิ์ งามศิริ, 2552, หน้า 22)

4. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ ในปัจจุบันสภาพสังคมและเศรษฐกิจส่งผลให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษามีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรง และปะปนเข้าไปในสถานศึกษาอย่างรวดเร็ว สาเหตุที่มาของปัญหา คือ สภาพสังคมรอบข้างสถานศึกษาเป็นแหล่งชุมชนแออัด สังคมใกล้บ้านนักเรียนเป็นแหล่งเสื่อมโทรม มีแหล่งอบายมุขและสถานบันเทิงมากมาย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสิ่งพิมพ์ขาดการควบคุมดูแลอย่างจริงจัง สภาพสังคมฟุ้งเฟ้อ เลียนแบบสังคมตะวันตก นอกจากนี้ยังมีสภาพปัญหาการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ เป็นเส้นทางหนึ่งของยาเสพติดจากต่างประเทศไหลเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศ (อานนท์ รุ่งโรจน์สารทิศ, 2550, หน้า 20)

จำนวนตัวเลขผู้เข้าโครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของจังหวัดจันทบุรี จากข้อมูลของโครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พบว่า มีการจัดอบรมโครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยา ผู้ติดยาเสพติดแบบครบวงจรที่ วิทยาลัยลูกผู้ชาย ศูนย์พัฒนาชีวิตใหม่จังหวัดจันทบุรี กองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัดจันทบุรี ที่ 1 ตำบลพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่ทำการปกครองจังหวัดจันทบุรี ได้จัดอบรมโครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยา ผู้ติดยาเสพติดแบบครบวงจร มาแล้วหลายรุ่น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 มีผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู จำนวน 2 รุ่น จำนวนรวม 85 คน และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู จำนวน 5 รุ่น จำนวนรวม 230 คน โดยผู้ฝึกอบรมเป็นวิทยากรจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 11 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดจันทบุรี และสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัดจันทบุรี (ส้อมหาชน, 2554)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สถานการณ์ยาเสพติดในจังหวัดจันทบุรีไม่ร้ายแรง เนื่องจากไม่พบผู้ค้ารายใหญ่ แต่อำเภอสอยดาว และอำเภอโป่งน้ำร้อนถือเป็นพื้นที่ที่มีสถานการณ์รุนแรงกว่าอำเภออื่น ๆ เนื่องจากเป็นทางผ่านของยาเสพติด มีการลักลอบขนย้ายยาเสพติดตามแนวชายแดน นอกจากนี้ยังมีครู อาจารย์ แม่บ้าน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในขบวนการค้ายาเสพติด ซึ่งสภาพปัญหาเสพติดที่มีในประเทศดังกล่าวส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันมาจากสาเหตุหลัก 4 ประการ คือ ตัวผู้เสพยา ครอบครัวยุคใหม่ สถานศึกษา และสภาพสังคมและเศรษฐกิจ และจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูใน

โครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดแบบครบวงจรที่ วิทยาลัยลูกผู้ชาย ศูนย์พัฒนาชีวิตใหม่จังหวัดจันทบุรีมีมากขึ้นจากเดิม

แนวคิดและทิศทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)

การป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยใช้ยุทธศาสตร์ลดอุปสงค์สารเสพติด ควบคู่ไปกับการลดอุปทานสารเสพติด โดยเน้นที่มาตรฐานการป้องกันยาเสพติดเป็นสำคัญ การแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่มีลักษณะการผสมผสานระหว่างมาตรการป้องกันสารเสพติด มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาตรการปราบปรามยาเสพติด การควบคุมพืชเสพติดตามสภาพปัญหาในพื้นที่ และให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (อานนท์ รุ่งโรจน์สารทิศ, 2550)

1. แนวคิดและทิศทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.1 ส่งเสริมบทบาทของสถาบันสังคม อาทิ สถาบันทางการศาสนา สถาบันทางการศึกษา สถาบันครอบครัว และสถาบันชุมชน ให้ตระหนักถึงปัญหา และมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายใต้อำนาจพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนี้

1.1.1 ให้ความสำคัญและสนับสนุนให้สถาบันทางศาสนาทุกศาสนาให้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการป้องกันและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

1.1.2 เสริมสร้างศักยภาพให้สถาบันการศึกษาทุกแห่งมีกิจกรรมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ชัดเจน และต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจกรรมทางการป้องกันยาเสพติด

1.1.3 เน้นบทบาทของบิดา มารดา โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และวิธีการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในครอบครัว

1.1.4 สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มในชุมชน มีการวางแผนในชุมชนร่วมกัน และกำหนดกฎเกณฑ์ของชุมชนในการดูแลปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยคำนึงถึงภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.1.5 ใช้กระบวนการทางด้านประชาสัมพันธ์ในเชิงกว้าง โดยผ่านสื่อต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มประชากร และท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักในปัญหายาเสพติด และสร้างแนวร่วมในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.2 ประสาน และผนึกกำลังระหว่างองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชน และองค์กรประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสมาชิกในองค์กรต่าง ๆ ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันถึงปัญหาและร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่

เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ดังนี้

1.2.1 สนับสนุนให้เกิดกระบวนการประสาน และผนึกกำลังระหว่างองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชน และองค์กรประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในปัญหายาเสพติด ตลอดจนเชิญชวนให้เจ้าของสถานประกอบการ เจ้าของธุรกิจ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะในด้านการป้องกันยาเสพติด

1.2.3 สนับสนุน และผลักดันให้องค์กรพัฒนาภาคเอกชน องค์กรประชาชน กลุ่มอาสาสมัคร และผู้นำตามธรรมชาติ ที่มีบทบาทในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างชัดเจน และต่อเนื่อง

1.2.4 สนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และตระหนักในปัญหาที่มีประสิทธิภาพ และต่อเนื่องภายในองค์กร และระหว่างองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการประสานและผนึกกำลังในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

1.2.5 ปรับปรุงกฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชน และองค์กรประชาชน

1.2.6 สนับสนุนวิชาการ และข้อมูลในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ถึงระดับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

1.3 กำนึงถึงการผสมผสานระหว่างสถานการณ์ สภาพปัญหา และการแก้ไขปัญหามิติทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอื่น ๆ กับการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้การดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดคล่อง และทันต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ดังนี้

1.3.1 ปรับปรุงกระบวนการในการจัดทำแผน และการกำหนดกิจกรรมให้มีลักษณะเชิงรุก เพื่อรองรับปัญหายาเสพติดที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงสภาพข้อเท็จจริง และแนวทางการดำเนินงานของมิติทางสังคม และเศรษฐกิจ

1.3.2 ปรับปรุงวิธีการ และเทคนิคในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพตามสภาพข้อเท็จจริง และแนวทางการดำเนินงานของมิติทางสังคม และเศรษฐกิจ

1.3.3 ปรับปรุงวิธีการ และเทคนิคในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพตามสภาพข้อเท็จจริง และสถานการณ์ทางสังคม และเศรษฐกิจ

1.4 สร้างความเข้มแข็ง และความต่อเนื่องในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา ด้วยการใช้อยู่แบบที่ผสมผสานการดำเนินงาน และประสานความร่วมมือของ บุคลากรทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ทั้งนี้ เน้นที่การพัฒนากระบวนการหลักสูตร ผู้สอน และวิธีการเรียนการสอน เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้

1.4.1 ใช้รูปแบบการป้องกัน และแก้ไขยาเสพติดที่ผสมผสานการดำเนินงาน ระหว่างมาตรการป้องกันยาเสพติด มาตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และมาตรการปราบปรามยาเสพติด โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอกสถาบันการศึกษาในเรื่องของการปราบปรามยาเสพติด

1.4.2 พัฒนาให้มีหลักสูตรเฉพาะในเรื่องยาเสพติด โดยครอบคลุมถึงกิจกรรม เสริมทักษะชีวิต และการจัดตั้งกลุ่มองค์กรเยาวชนเพื่อณรงค์ป้องกันยาเสพติด ทั้งนี้ หากเป็นไปได้ ให้มีการกำหนดหลักสูตรภาคบังคับ

1.4.3 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด และกระบวนการตัดสินใจ ตลอดจนสร้างเจตคติต่อต้านยาเสพติด สิ่งเสพติด และ สิ่งมีนเมาต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทางศีลธรรม และจริยธรรม

1.4.4 พัฒนาลือการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานภาพทาง เศรษฐกิจ และสังคม โดยนำเทคนิคการผลิตสื่อทางการตลาดมาประยุกต์ใช้

1.5 พัฒนาระบบบำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้ง 3 ระบบ ได้แก่ ระบบ สมรรถใจ ระบบต้องโทษ และระบบบังคับบำบัด ทั้งนี้ให้เน้นที่คุณภาพบริการ และการมีส่วนร่วม ของครอบครัว และชุมชนในการป้องกันการติดยาเสพติด

1.5.1 พัฒนาและส่งเสริมให้มีการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพครบทุกตัวยา และครบทุกขั้นตอน โดยเน้นที่คุณภาพบริการ

1.5.2 ส่งเสริม และสร้างแรงจูงใจให้ผู้ติดยาเข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟู สมรรถภาพโดยใช้กลยุทธ์เชิงรุก อาทิ การค้นหาผู้ติดยาเสพติดในชุมชน การให้บริการเคลื่อนที่

1.5.3 ตระหนัก และป้องกันปัญหายาเสพติด ซ้ำ โดยอาศัยความร่วมมือจาก สถาบันครอบครัว และชุมชน

1.5.4 เร่งรัด และส่งเสริมให้มีการดำเนินการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534

1.5.5 พัฒนาความรู้ และเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน

1.6 เร่งรัด และขยายการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดของหน่วยปราบปรามให้ครอบคลุมทั้งการปราบปรามผู้ค้ารายใหญ่ และผู้ค้ารายย่อย โดยให้ความสำคัญกับการคัดเลือกบุคคลในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.6.1 มุ่งปราบปรามตัวการผู้ที่ทำให้ปัญหาขยายตัว ผู้สนับสนุน และผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการค้ายาเสพติด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและต่างประเทศ

1.6.2 กำหนดให้มีหน่วยงานด้านปราบปรามในระดับจังหวัดทุกจังหวัดที่มีบุคลากร และอุปกรณ์ที่ชัดเจน

1.6.3 ประสานงานกับตำรวจในการร่วมมือกันปราบปรามยาเสพติด

1.6.4 ปรับปรุง และพัฒนากำหมาย และระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้ออำนวย และส่งเสริมการปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนประสานให้เกิดการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมตามโทษที่ระบุในกฎหมาย

1.6.5 แสวงหาความร่วมมือ และสนับสนุนจากประชาชนในการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการปราบปรามยาเสพติด โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนผู้ให้ข้อมูลข่าวสารเป็นสำคัญ

1.6.6 กำหนดมาตรการ และวิธีการป้องกัน และปราบปรามการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

1.7 ส่งเสริมให้สมาชิกในสังคมได้รับรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ยาเสพติด ตลอดจนรับรู้ถึงการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดผ่านสื่อต่าง ๆ ดังนี้

1.7.1 ปรับปรุงกระบวนการ และวิธีการในการเผยแพร่ โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการผลิตสื่อทางการตลาด เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหา และอันตรายของยาเสพติด สร้างความเข้าใจในกระบวนการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งในแง่ของวิธีการทางกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ และสร้างกระแสความรู้ต่อต้านยาเสพติด

1.7.2 พัฒนา และสนับสนุนให้มีการผลิต และการเผยแพร่สื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยหลีกเลี่ยงการใช้สื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนสนับสนุนให้ปัญหายาเสพติดขยายตัว

2. แนวคิด และทิศทางในการบริหารจัดการ

2.1 ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยเริ่มจากการกระจายการมีส่วนร่วมในการวางแผนลงไปในระดับภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้มีการวางแผนที่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของแต่ละพื้นที่ชุมชน ดังนี้

2.1.1 สนับสนุนให้เกิดระบบการบริหาร และดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่โดยเร่งรัดให้กระจายอำนาจตัดสินใจ การบริหาร และการดำเนินการไปสู่ระดับภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนมากยิ่งขึ้น

2.1.2 สนับสนุนให้มีการวางแผนเพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล เทศบาล สุขาภิบาล และชุมชน โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ศักยภาพ ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของพื้นที่ และความต้องการของชุมชน

2.1.3 พัฒนาระบบข้อมูล ข่าวสาร และสนับสนุนข้อมูลข่าวสารให้ทั่วถึง ทั้งในระดับภูมิภาค และท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบที่ชัดเจน

2.2 พัฒนา และปรับปรุงกลไก และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้ส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคเอกชนและ องค์กรประชาชน

2.3 ให้ความสำคัญกับบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติด โดยสนับสนุนในด้านขวัญ กำลังใจในการทำงานด้านการพัฒนาที่มุ่งให้เกิด การเรียนรู้ และการพัฒนาที่มุ่งสร้างความเข้าใจ ร่วมใจและสร้างทัศนคติ ตลอดจนจริยธรรมที่ดีใน การทำงาน

2.4 พัฒนาระบบการบริหาร และการจัดการที่สามารถประสานและสนับสนุน การดำเนินงานในลักษณะแผนงานของฝ่ายต่าง ๆ ให้สามารถผนึกกำลังการดำเนินงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ดังนี้

2.4.1 กำหนดองค์กรรับผิดชอบในการประสานงานที่ชัดเจนในระดับภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชน โดยให้ความสำคัญกับองค์กรในระดับที่มีผลต่อการดำเนินงานมากที่สุด

2.4.2 สร้างเครือข่ายการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานธุรกิจ เอกชน และหน่วยงานพัฒนาภาคเอกชน เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยต่าง ๆ ได้มีการร่วมมือ ผนึกกำลัง และประสานงานทรัพยากรในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่

2.4.3 สนับสนุนงบประมาณเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดให้มี ความชัดเจน และสามารถสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน ดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.4 พัฒนาระบบติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติด เพื่อนำผลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง และสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนสร้างความถูกต้องชอบธรรมในการปฏิบัติงาน

2.4.5 พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน

สรุป การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 10 (2550 - 2554) โดยเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างมาตรการป้องกันยาเสพติดกับมาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาตรการปราบปรามยาเสพติด การควบคุมพืชเสพติดตามสภาพปัญหาในพื้นที่และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยมีแนวคิดและทิศทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ 1) ส่งเสริมสถาบันทางสังคม ได้แก่ สถาบันทางศาสนา สถาบันทางการศึกษา สถาบันครอบครัว และสถาบันชุมชน 2) ประสาน และผนึกกำลังระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 3) ดำเนินการผสมผสานระหว่างสถานการณ์ สภาพการแก้ไขปัญหายาในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง กับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4) สร้างความเข้มแข็ง และความต่อเนื่องในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาด้วยการใช้รูปแบบที่ผสมผสานการดำเนินงานและการประสานความร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 5) พัฒนาระบบบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้ง 3 ระบบ คือ สมัยคร ต้องโทษ และบังคับบำบัด ทั้งนี้ให้เน้นที่คุณภาพบริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชน 6) เร่งรัดและขยายการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดของหน่วยปราบปรามให้ครอบคลุมทั้งการปราบปรามผู้ค้า โดยให้ความสำคัญกับการคัดเลือกละเมิดในการปฏิบัติงาน 7) ส่งเสริมให้สมาชิกในสังคมได้รับรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของปัญหายาเสพติด ตลอดจนรับรู้ถึงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาผ่านสื่อต่าง ๆ และแนวคิดและทิศทางในการบริหาร ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 2) พัฒนา ปรับปรุงกลไก และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของทุกองค์กร 3) ให้ความสำคัญกับบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4) พัฒนาระบบการบริหาร และการจัดการที่สามารถประสานและสนับสนุนการดำเนินงานในลักษณะแผนงานของฝ่ายต่าง ๆ สามารถผนึกกำลังกันได้

แผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

จากการที่นายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อ 23 สิงหาคม 2554 ว่าได้กำหนดให้การแก้ไขและป้องกันปัญหายาเสพติดเป็น “วาระแห่งชาติ” โดยยึดหลักนิติธรรมในการปราบปรามลงโทษผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพล และผู้ประพฤติดมิชอบ โดยบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ยึดหลักผู้เสพคือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาให้กลับมาเป็นคนดีของสังคม พร้อมทั้งมีกลไกติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างจริงจังในการป้องกัน

ปัญหาด้วยการแสวงหาความร่วมมือเชิงรุกกับต่างประเทศในการควบคุมและสกัดกั้นยาเสพติด สารเคมี และสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดที่ลักลอบเข้าสู่ประเทศภายใต้การบริหารจัดการ อย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งดำเนินการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและประชาชนทั่วไปไม่ให้ เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ด้วยการรวมพลังทุกภาคส่วนเป็นพลังแผ่นดินในการต่อสู้กับยาเสพติด และได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 154/ 2554 ลงวันที่ 9 กันยายน 2554 เรื่อง ยุทธศาสตร์พลัง แผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ซึ่งกำหนดนโยบายให้องค์กรที่เกี่ยวข้องทุกระดับนำไปปฏิบัติ และให้ พลังมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญในการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในลักษณะของการบูรณาการ และ เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานั้นเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลจึงมีคำสั่งให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้มีแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ. 2555 เป็นแผนยุทธศาสตร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีกลยุทธการดำเนินงาน 7 แผน 4 ปรับ 3 หลัก 6 เร่ง
2. ให้ทุกหน่วยงานจัดตั้งกลไกการอำนวยความสะดวกและการปฏิบัติงาน ได้แก่ ศูนย์อำนวยความสะดวก พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกระทรวง/กรม และระดับภาค รองรับแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติด
3. ให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบแต่ละแผนงาน จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการ โดย ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ และให้สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้รับผิดชอบในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ ในภาพรวมตามแผน ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ภายใน 31 ตุลาคม 2554
4. ในระดับจังหวัด/ อำเภอ ให้ดำเนินการ ดังนี้
 - 4.1 ให้ทุกจังหวัด/ อำเภอ บูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณจากทุกแหล่ง ของทุกหน่วยงานภายในจังหวัด/ อำเภอ ตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ภายใน 31 ตุลาคม 2554
 - 4.2 ให้ทุกจังหวัด/ อำเภอ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการตามข้อ 4.1 สำหรับปฏิบัติ ในช่วงเดือนตุลาคม 2554 ให้ดำเนินการดังนี้
 - 4.2.1 เร่งหาข้อมูลผู้ค้า ผู้เสพ กลุ่มเสี่ยง/ พื้นที่เสี่ยง ทุกจังหวัด
 - 4.2.2 คัดเลือกและฝึกอบรม ชุดปฏิบัติการมวลชนระดับอำเภอ/ วิทยากรกระบวน ระดับอำเภอ
 - 4.2.3 คัดเลือกและฝึกอบรม/พัฒนาวิทยากรค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๑ 1 อำเภอ ต่อ 1 ทีม

4.2.4 จัดหาสถานที่ทำค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เสพ อำเภอละ 1 รุ่น ๆ ละ 30 - 50 คน และในเดือนตุลาคม 2554 ให้จัดทำค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เสพ อย่างน้อย ร้อยละ 30.00 ของจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัด

4.2.5 เร่งปฏิบัติการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อจูงใจให้ผู้เสพเข้าบำบัดโดยสมัครใจทั่วประเทศ

4.2.6 จัดเตรียมระบบติดตาม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด และรวบรวมข้อมูลการติดตาม

4.2.7 เร่งป้องกัน กวดขันพื้นที่เสี่ยง/ กลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาและการแข่งขันรถชิง/ มั่วสุ่ม

4.2.8 คัดเลือกและอบรมวิทยากรเพื่อการป้องกันยาเสพติด เช่น วิทยากรตำรวจครูสอนศาสนา และวิทยากรอื่น ๆ เพื่อดำเนินการในสถานศึกษา

4.2.9 จัดชุดปฏิบัติการปราบปรามนักค้ารายสำคัญตามเป้าหมาย และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติในการซักถามข้อมูลจากผู้เสพทั้งที่ถูกจับกุมและบำบัดเพื่อขยายผลกักขังการข่าว และเชื่อมโยงไปสู่ผู้ค้ายาเสพติดระดับเครือข่าย

4.2.10 เร่งดำเนินการด้านทรัพย์สินของผู้ค้าและผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด 3 - 5 คดีต่อจังหวัด

4.2.11 ปฏิบัติการเฝ้าระวังตรวจและสกัดค้นตามแนวชายแดนในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างเข้มข้น

4.2.12 พิสูจน์ทราบสถานะปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ ชุมชนที่มีปัญหา 60,584 หมู่บ้าน/ ชุมชน

4.2.13 จัดเตรียมห้อง Operation Room ของจังหวัด/อำเภอ และระบบรายงานให้เชื่อมโยงกับส่วนกลาง

สรุป เพื่อให้การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเป็นไปตามนโยบายรัฐบาล จึงกำหนดให้มีแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเป็นแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยให้ทุกหน่วยงานจัดตั้งกลไกอำนวยการและการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ทุกจังหวัด/อำเภอบูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณจากทุกแหล่งของทุกหน่วยงานตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด และให้ดำเนินการเกี่ยวกับการหาข้อมูลผู้ค้า ผู้เสพ กลุ่มเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยง คัดเลือกและฝึกอบรมชุดปฏิบัติการมวลชน วิทยากร จัดหาสถานที่เพื่อจัดทำค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เสพ เร่งรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้ผู้เสพเข้ารับการบำบัด

จัดเตรียมระบบติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด จัดชุดปฏิบัติการปราบปรามนักค้ารายสำคัญ ปฏิบัติการเฝ้าระวังตรวจและสกัดกั้นตามแนวชายแดนและจัดเตรียมห้องและระบบรายงานให้เชื่อมโยงกับส่วนกลาง

การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน

การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอโป่งน้ำร้อน

ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอโป่งน้ำร้อนจัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 93/ 2551 ลงวันที่ 9 เมษายน 2551 เพื่อให้เป็นศูนย์บริหารจัดการการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดระเบียบสังคมและการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วยนายอำเภอ เป็นผู้อำนวยการ พร้อมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้กำกับการ/ รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายบริหารปกครอง ปลัดอำเภอทุกคน นายกเทศมนตรีเมืองในพื้นที่ นายกเทศมนตรีตำบลในพื้นที่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ พัฒนาการอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์/ ชุมชนในพื้นที่ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่ ผู้แทนเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหารสถาบันในพื้นที่ กำนันทุกตำบล ประธานชมรมพลังแผ่นดินท้องถิ่นท้องที่สามัคคีอำเภอ ผู้แทนส่วนราชการ หน่วยงานภาคเอกชน/ องค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง ท้องถิ่นอำเภอ หัวหน้าสำนักงาน สดส.อ. และสารวัตรหรือรองสารวัตรป้องกันและปราบปรามที่หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรมอบหมาย โดยมีอำนาจหน้าที่ในการ (ส่วนกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, ออนไลน์, 2555)

1. จัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ ผู้ติด/ ผู้ค้ายาเสพติดทุกคนในพื้นที่ รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมทั้งการสำรวจและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ
2. ดำเนินการและประสานงานให้เกิดผลในทางปฏิบัติในเชิงบูรณาการตามแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ที่ สดส.จ. กำหนด โดยร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานภาคเอกชนหรือองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง
3. จัดตั้ง กำกับดูแล ควบคุม ติดตามให้คำแนะนำองค์กร พลังแผ่นดิน ในพื้นที่เทศบาลตำบล หมู่บ้าน/ ชุมชน เพื่อบริหารและดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. จัดชุดปฏิบัติการสนับสนุนการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน
5. จัดให้มีกิจกรรมด้านการพัฒนารองรับผู้เสพยาเสพติดที่ละเลิกพฤติกรรมมิให้หวนกลับมามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
6. จัดชุดปราบปรามยาเสพติด กอดัน ปราบปรามและกวาดล้างผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ และประสาน ศตส.จ. ในการสนับสนุนชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดเพื่อให้ปฏิบัติการที่เกินขีดความสามารถ
7. จัดชุดสืบสวนตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือคำร้องเรียนของประชาชน และดำเนินการแก้ไขให้ผลปฏิบัติอย่างรวดเร็ว
8. เสนอผู้มีอำนาจหน้าที่หรือผู้อำนวยการ ศตส.จ. ในการพิจารณาให้ทุน ให้โทษเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้อง
9. แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ ตามที่เห็นสมควร หรือเชิญหน่วยงาน องค์กร บุคคลที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมตามสถานการณ์
10. รายงานผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่จังหวัดให้ ศตส.จ. ทราบทุกระยะ
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด

และให้มีสำนักงาน ศตส.อ. รับผิดชอบในการบริหารจัดการงานของ ศตส.อ. โดย นายอำเภอ/ ผอ.ศตส.อ. พิจารณาแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงาน ศตส.อ. ตามที่สมควร และให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องจัดเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานในสำนักงาน ศตส.อ. ตามที่ ผอ. ศตส.อ. กำหนด

จากการที่สำนักงานรัฐมนตรีได้มีคำสั่งที่ 306/ 2553 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2553 กำหนดให้มีการปฏิบัติการ ประเทศไทยเข้มแข็ง ชนยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน ระยะที่ 3 (พฤศจิกายน 2553 - กันยายน 2554) เป็นกรอบทิศทางหลักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ และคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ 14/ 2553 ลงวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีปฏิบัติการเร่งรัด 3 เดือน (มกราคม - มีนาคม 2554) รองรับปฏิบัติการ ๗ 5 ร้วป้องกัน ระยะที่ 3 โดยมุ่งเน้นการลดระดับปัญหายาเสพติดในจังหวัด ทั้งผู้ค้า/ ผู้เสพยา/ ผู้ติดยาเสพติด บังคับเสี่ยง รวมทั้งให้ระดมกวาดล้าง ปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ ชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดรุนแรงให้ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรมและเพื่อให้การดำเนินงานตามปฏิบัติการ ประเทศไทยเข้มแข็ง ชนยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน ระยะที่ 3 มีความต่อเนื่อง สามารถลดระดับของปัญหายาเสพติดและความเดือดร้อนของ

ประชาชนได้ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอโป่งน้ำร้อนจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานตามปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็ง ชนยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน ระยะที่ 3 เดือนเมษายน - กันยายน 2554 โดยยึดหลักยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน ระยะที่ 3 ประกอบด้วย 7 มาตรการหลัก ดังนี้คือ 1) โครงการรื้อชายแดน 2) โครงการรื้อชุมชน 3) โครงการรื้อสังคม 4) โครงการรื้อโรงเรียน 5) โครงการรื้อครอบครัว 6) โครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลด ความเดือดร้อนของประชาชน และ 7) โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยา/ ผู้ติดยาเสพติด แบบบูรณาการ (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดจันทบุรี, 2542)

โครงการรื้อชายแดน

โครงการรื้อชายแดน เป็นการสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ประกอบด้วย

1. ที่ปรึกษาคณะทำงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด อำเภอโป่งน้ำร้อน ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินจันทบุรี ผู้บังคับการหน่วยเฉพาะกิจทหารพราน นาวิกโยธิน ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร โป่งน้ำร้อน ผู้บังคับกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 115 สารวัตรตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดจันทบุรี สารวัตรสถานีตำรวจภูธรบ้านแปลง

2. คณะทำงาน ได้แก่ รองผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินจันทบุรี รองผู้บังคับการ หน่วยเฉพาะกิจทหารพรานนาวิกโยธิน สารวัตรปราบปรามสถานีตำรวจภูธรโป่งน้ำร้อน หัวหน้าชุด ปฏิบัติการพัฒนาที่ 12 หัวหน้าชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน 1302 เจ้าหน้าที่กองร้อยตำรวจตระเวน ชายแดนที่ 115 เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดจันทบุรี เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธร โป่งน้ำร้อน เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรบ้านแปลง ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง เสมียนตราอำเภอโป่งน้ำร้อน เจ้าหน้าที่กองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอ โป่งน้ำร้อน

ที่ปรึกษาคณะทำงานและคณะทำงาน มีอำนาจ/หน้าที่ ดังนี้

1. บูรณาการยาเสพติดกับความมั่นคง งานปราบปรามอาชญากรรม งานสังคม และ จิตวิทยา
2. กำหนดยุทธศาสตร์การตรวจสอบการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรและการขนส่งพัสดุ
3. เน้นการปฏิบัติเพื่อป้องกัน ท้ายโครงการสร้างการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดนใน หมู่บ้านเป้าหมาย (ผู้ค้า/ ผู้ล้าเลียง/ ผู้ติดต่อ/ ผู้เสพยา)
4. ดำเนินการด้านการข่าว การพิสูจน์ทราบโครงการสร้างการค้าชนกลุ่มน้อย ชาวเขาบุคคล เชื่อมต่อ ฯลฯ ในพื้นที่เป้าหมายให้ครบถ้วน
5. ขกระดับหมู่บ้าน/ ชุมชนเป้าหมาย ที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายหลักนอกประเทศ โดยให้มี ระบบการจัดการพิเศษ และมีมาตรการรองรับที่ชัดเจน

6. เพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้นด้วยการตั้งจุดตรวจ คำนวณ การลาดตระเวน พื้นที่สำคัญ
7. เพิ่มบทบาทกองกำลังภาคประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายดำเนินการเฝ้าระวัง เฝ้าตรวจในพื้นที่

8. เบิก - จ่าย ตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

สำหรับการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของอำเภอโป่งน้ำร้อนตามโครงการรั้วชายแดนที่ผ่านมามี การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน กองร้อยอาสาสมัครอำเภอโป่งน้ำร้อนร่วมกับ ศตส. อำเภอโป่งน้ำร้อน ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล โดยชุดปราบปรามยาเสพติด สถานีตำรวจภูธร อำเภอโป่งน้ำร้อน สถานีตำรวจภูธรบ้านแปลง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จับกุมผู้ค้ายาเสพติด และมีการจัดกำลังเข้าพื้นที่เฝ้าระวังเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดโดยการสนธิกำลังข้าราชการฝ่ายปกครอง ตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอาสาสมัคร ตั้งด่านตรวจ ตามโครงการบริหารจัดการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของฝ่ายปกครอง

โครงการรั้วชุมชน

โครงการรั้วชุมชน เป็นโครงการเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประชาสังคม ป้องกันยาเสพติด มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ที่ปรึกษาคณะทำงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด อำเภอโป่งน้ำร้อน พัฒนาการอำเภอโป่งน้ำร้อน สาธารณสุขอำเภอโป่งน้ำร้อน นายกเทศมนตรีตำบลทุกแห่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอโป่งน้ำร้อน และประธานอาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอโป่งน้ำร้อน
2. คณะทำงาน ได้แก่ ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายบริหารงานปกครอง พัฒนาชุมชนประจำตำบลทุกแห่ง สาธารณสุขประจำตำบลทุกแห่ง หัวหน้าสถานีอนามัยทุกแห่ง ปลัดเทศบาลตำบลทุกแห่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ปลัดอำเภอทุกคน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุกตำบล หมู่บ้าน เจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) และเสมียนตราอำเภอโป่งน้ำร้อน

ที่ปรึกษาคณะทำงานและคณะทำงาน มีอำนาจ/หน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายหมู่บ้าน/ ชุมชน เน้นหนัก เป็นเป้าหมายสำคัญต่อเนื่อง
2. กำหนดเป้าหมายจากหมู่บ้าน/ ชุมชน ที่ปรากฏข่าวสารของ สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นเป้าหมายดำเนินงาน โดยกำหนดรายชื่อชัดเจน
3. กำหนดหมู่บ้านตามเป้าหมายโครงการ Clean & Seal ที่ชัดเจน และพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านสีขาว ตำบลสีขาว โดยมีรายชื่อชัดเจน และจัดส่งรายชื่อให้ ศตส.อ. อำเภอโป่งน้ำร้อน
4. เสริมความเข้มแข็งและการรวมกลุ่มของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

5. เบิก - จ่าย ตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

สำหรับภารกิจในการแก้ไขปัญหาเสพติดของอำเภอโป่งน้ำร้อนตามโครงการรื้อชุมชนที่ผ่านมา กองรอยอาสาสมัครอำเภอโป่งน้ำร้อน ร่วมกับ ศตส. อำเภอโป่งน้ำร้อน ได้มีการจัดชุดปฏิบัติการประจำตำบลจัดทำประชาคมโดยวิธีลับ เพื่อค้นหาผู้ค้า ผู้เสพ ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในหมู่บ้าน และได้มีการร่วมมือกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 1 ส่วนแยก 3 ได้จัดให้มีการฝึกอบรมโครงการจัดตั้งราษฎรอาสาป้องกันยาเสพติด เพื่อจัดตั้งกลุ่มพลังมวลชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน ชุมชน ตามแนวชายแดน โดยใช้ชื่อกลุ่มพลังมวลชนนี้ว่า “ราษฎรอาสาป้องกันยาเสพติด” และได้มีการจัดกิจกรรมระดมทุนสมทบกองทุนแม่ของแผ่นดิน ร่วมทั้งมีการฝึกอบรมค่ายพัฒนาครอบครัวไทยห่างไกลยาเสพติด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัวและผลกระทบในเรื่องอบายมุขและยาเสพติด

โครงการรื้อสังคม

โครงการรื้อสังคม การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ที่ปรึกษาคณะทำงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด อำเภอโป่งน้ำร้อน ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรโป่งน้ำร้อน สารวัตรสถานีตำรวจภูธรบ้านแปลงและสาธารณสุขอำเภอโป่งน้ำร้อน
2. คณะทำงาน ได้แก่ สารวัตรปราบปรามสถานีตำรวจภูธรโป่งน้ำร้อน ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรบ้านแปลง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอโป่งน้ำร้อน ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง เจ้าหน้าที่กองรอยอาสารักษาดินแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน และเสมียนตราอำเภอโป่งน้ำร้อน

ที่ปรึกษาคณะทำงานและคณะทำงาน อำนาจ/ หน้าที่ ดังนี้

1. ส่งเสริมและจัดตั้งคณะทำงานป้องกันและจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการขึ้น
2. คณะทำงาน ฯ ดำเนินการปฏิบัติด้วยมาตรการทางการสังคม มาตรการป้องปราม และมาตรการทางกฎหมายในการลดพื้นที่เสี่ยงหรือปัจจัยลบต่อเยาวชน
3. เพิ่ม/ ขยายพื้นที่และกิจกรรมทางบวกให้มากขึ้นกว่าที่มีมาแต่เดิม
4. ผนวกรวม ประชาสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วมของสังคมในกิจกรรมการจัดระเบียบ

สังคมแบบบูรณาการ

5. สร้างแกนนำกลุ่มต่าง ๆ ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ
6. เบิก - จ่าย ตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

สำหรับภารกิจในการแก้ไขปัญหาเสพติดของอำเภอโป่งน้ำร้อนตามโครงการรื้อสังคมที่ผ่านมา กองรอยอาสาสมัครอำเภอโป่งน้ำร้อน ร่วมกับ ศตส. อำเภอโป่งน้ำร้อน ตั้งด่านตรวจ และจัด

ระเบียบสังคม โดยสนธิกำลังข้าราชการฝ่ายปกครอง ตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอาสาสมัครตามโครงการบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของฝ่ายปกครอง และร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสาธารณสุขออกตรวจสถานบริการ สถานประกอบการเป็นประจำทุกสัปดาห์

โครงการรื้อโรงเรียน

โครงการรื้อโรงเรียน เป็นโครงการเกี่ยวกับโรงเรียนป้องกันยาเสพติด มีองค์ประกอบดังนี้

1. ที่ปรึกษาคณะทำงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด อำเภอโป่งน้ำร้อน ประธานชมรมครูอำเภอโป่งน้ำร้อน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองตาคงพิทยาคาร ผู้อำนวยการโรงเรียนโป่งน้ำร้อนวิทยาคม ผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายวิทยาคม

2. คณะทำงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนทุกคน ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนทุกคน ครูใหญ่โรงเรียน ในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนทุกคน อาจารย์/ครูประจำโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนทุกคน และเสมียนตราอำเภอโป่งน้ำร้อน

ที่ปรึกษาคณะทำงานและคณะทำงาน อำนาจ/หน้าที่ ดังนี้

1. ให้ถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และสถานศึกษาใดที่สำรวจพบข้อมูลปัญหาดังกล่าว จะไม่ถือเป็นข้อบกพร่องของผู้บริหาร

2. แต่ละโรงเรียน/สถานศึกษา สำรวจและจัดทำข้อมูล

3. แก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติดแล้วโดยเร่งด่วน

4. แก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและมีโอกาสสูงต่อการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

5. สร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันยาเสพติดให้กับเยาวชนทั่วไป

6. จัดให้มีระบบ กลไก กิจกรรมร่วมที่สนับสนุนเยาวชนในโรงเรียน/สถานศึกษา

7. จัดกิจกรรมณรงค์ สร้างกระแสการป้องกันยาเสพติดวงกว้าง

8. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

9. เบิก - จ่าย ตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

สำหรับภารกิจในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของอำเภอโป่งน้ำร้อนตามโครงการรื้อโรงเรียนที่ผ่านมา กองร้อยอาสาสมัครอำเภอโป่งน้ำร้อน ร่วมกับ ศตส. อำเภอโป่งน้ำร้อน จัดกิจกรรมพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิต โดยการสอนให้เยาวชนรู้จักปฏิเสธยาเสพติด รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จัดกลุ่มเพื่อที่ปรึกษาเพื่อน ครู/อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ปรึกษาเพื่อลดพฤติกรรม

เสี่ยง มีการจัดการฝึกอบรมชุมชนเข้มแข็งต่อต้านยาเสพติดให้กับเยาวชนในพื้นที่

โครงการรั้วครอบครัว

โครงการรั้วครอบครัว เป็นโครงการเกี่ยวกับครอบครัวสีขาว ครอบครัวเข้มแข็งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ที่ปรึกษาคณะทำงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด อำเภอโป่งน้ำร้อน พัฒนาการอำเภอโป่งน้ำร้อน ท้องถิ่นอำเภอโป่งน้ำร้อน วัฒนธรรมอำเภอโป่งน้ำร้อน นายกเทศมนตรีตำบลทุกแห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งและประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน

2. คณะทำงาน ได้แก่ พัฒนาการประจำตำบลทุกแห่ง ปลัดอำเภอทุกคน ปลัดเทศบาลตำบลทุกแห่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอำเภอโป่งน้ำร้อน เจ้าหน้าที่วัฒนธรรมอำเภอโป่งน้ำร้อน เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลทุกคน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุกตำบลหมู่บ้าน และเสมียนตราอำเภอโป่งน้ำร้อน

ที่ปรึกษาคณะทำงานและคณะทำงาน อำนาจ/หน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายรั้วครอบครัวให้ชัดเจน และมุ่งดำเนินการต่อครอบครัวประเภทที่ 1 (ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด) และครอบครัวประเภทที่ 2 (กลุ่มเสี่ยง)
2. ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)
3. รณรงค์ เชิญชวน ประกาศเจตนารมณ์เป็นครอบครัวสีขาวป้องกันยาเสพติด
4. เบิก - จ่าย ตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

สำหรับภารกิจในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของอำเภอโป่งน้ำร้อนตามโครงการรั้วครอบครัวที่ผ่านมา กองร้อยอาสาสมัครอำเภอโป่งน้ำร้อน ร่วมกับ ศตส. อำเภอโป่งน้ำร้อน พัฒนาชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ออกสำรวจครัวเรือนและทำความเข้าใจกับหัวหน้าครอบครัวถึงพิษภัยของยาเสพติด

โครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน

โครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชนมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ที่ปรึกษาคณะทำงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด อำเภอโป่งน้ำร้อน ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรโป่งน้ำร้อน ผู้บังคับกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 115 และสารวัตรสถานีตำรวจภูธรบ้านแปลง

2. คณะทำงาน ได้แก่ สารวัตรปราบปราม สถานีตำรวจภูธรโป่งน้ำร้อน เจ้าหน้าที่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ที่ 115 เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรโป่งน้ำร้อน เจ้าหน้าที่สถานี

ตำรวจภูธรบ้านแปลง ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง เจ้าหน้าที่กองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน และเสมียนตราอำเภอโป่งน้ำร้อน

ที่ปรึกษาคณะทำงานและคณะทำงาน มีอำนาจ/หน้าที่ ดังนี้

1. เน้นการปราบปรามต่อผู้กระทำความผิดในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย
2. ดำรงชุดปราบปรามยาเสพติดระดับต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการเต็มที่
3. เพิ่มประสิทธิภาพ จุดตรวจ จุดสกัดเส้นทางสำคัญ
4. เน้นการสืบสวน สอบสวน ขยายผล การยึดทรัพย์สินในทุกคดีที่มีเงื่อนไข
5. มอบหมายชุดปฏิบัติการ ที่ชัดเจนรับผิดชอบข้อร้องเรียนของประชาชน
6. กำหนดยุทธศาสตร์จัดการกับนักค้ายาเสพติดรายสำคัญเป็นรายบุคคล
7. เบิก - จ่าย ตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดแบบบูรณาการ

โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดแบบบูรณาการ

มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ที่ปรึกษาคณะทำงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอโป่งน้ำร้อน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน สาธารณสุขอำเภอโป่งน้ำร้อน และประธานอาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอโป่งน้ำร้อน
2. คณะทำงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอโป่งน้ำร้อน หัวหน้าสถานีอนามัยทุกแห่ง ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง เจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอโป่งน้ำร้อน เสมียนตราอำเภอโป่งน้ำร้อน

ที่ปรึกษาคณะทำงานและคณะทำงาน อำนาจ/หน้าที่ มีดังนี้

1. นำผู้เสพยาเข้าระบบบังคับบำบัด แบบควบคุมตัวให้มากขึ้น
2. นำผู้เสพยาเข้าบำบัด สมัยใจ - ชักชวน - กึ่งบังคับ และส่งเสริมการบำบัดในชุมชน

องค์กรศาสนา

3. เพิ่มกระบวนการติดตาม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดแบบครบวงจร
4. พัฒนาศูนย์ข้อมูลผู้ผ่านการบำบัดรักษาของจังหวัด เพื่อรวบรวมข้อมูลให้เป็นเอกภาพ

ใช้ประโยชน์ได้

5. เบิก - จ่าย ตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

สำหรับภารกิจในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดของอำเภอโป่งน้ำร้อนตามโครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดแบบบูรณาการ ได้มีการนำผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการ Re X - Ray เข้ารับการบำบัด ตามโครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด

แบบครบวงจร ณ วิทยาลัยลูกผู้ชาย ศูนย์พัฒนาชีวิตใหม่ จังหวัดจันทบุรี กองร้อย อส.จว. ที่ 1

สรุป จากการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอโป่งน้ำร้อน สรุปได้ว่า เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลตามหลักการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด จึงได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานตามปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็งชนะยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน ระยะที่ 3 เดือนเมษายน - กันยายน 2554 โดยยึดหลักยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน ระยะที่ 3 ประกอบด้วย 7 มาตรการหลัก ดังนี้คือ 1) โครงการร้วชายแดน 2) โครงการร้วชุมชน 3) โครงการร้วสังคม 4) โครงการร้วโรงเรียน 5) โครงการร้วครอบครัว 6) โครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน และ 7) โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแบบบูรณาการ เพื่อปฏิบัติการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

ข้อมูลอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี

ประวัติของอำเภอโป่งน้ำร้อน

มีการเล่าสืบต่อกันมาว่า ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้มอบหมายให้พระองค์ชายนำกองทัพอากาศกรุงเทพมหานคร ไปปราบพวกแขกซึ่งก่อการจลาจลที่หัวเมืองพระตะบอง ซึ่งอยู่ในความปกครองของประเทศไทยในสมัยนั้นพระองค์เจ้าชายทรงนำกองทัพอากาศกรุงเทพมหานคร ไปตั้งค่ายพักที่บ้านหลวงภักดี (เก) ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความมานะ อุตสาหะอยู่เสมอ พระองค์เจ้าชายจึงได้เสนอให้เลื่อนยศและฐานันดรศักดิ์เป็น “พญาแก้วพูนพมระดมภักดี” และตั้งชื่อหมู่บ้านเป็นบ้านหลวง (มะขาม) ในปี พ.ศ. 2445 บ้านพญาแก้วพูนได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอแก้วพูน และในปี พ.ศ. 2494 ขุนประสงค์สุขการี ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ได้พิจารณาเห็นว่า ที่ตั้งกิ่งอำเภอเดิมไม่เหมาะสม เพราะขาดแคลนน้ำจึงได้ย้ายไปตั้งที่บ้านโป่งน้ำร้อน ซึ่งเป็นบ้านหมู่ที่ 3 ของตำบลโป่งน้ำร้อน และได้เปลี่ยนชื่อกิ่งอำเภอแก้วพูนเป็นกิ่งอำเภอโป่งน้ำร้อนตามชื่อหมู่บ้านที่ตั้ง เนื่องจากในท้องที่หมู่บ้านนี้มีบ่อน้ำร้อนอยู่แห่งหนึ่งอยู่ใกล้ลำคลองซึ่งเรียกกันว่า “โป่ง” จึงเรียกผสมกันว่า “โป่งน้ำร้อน” และได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอ เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2494 เป็นต้นมา

สภาพทั่วไป

อำเภอโป่งน้ำร้อนตั้งอยู่ทางตะวันออกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสอยดาว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดพระตะบองและเมืองไพลิน (ประเทศกัมพูชา)

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอปัว (จังหวัดตราด) อำเภอขลุง และอำเภอมะขาม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเขาคิชฌกูฏ

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอโป่งน้ำร้อนประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลทับไทรและบางส่วนของตำบลโป่งน้ำร้อน
2. เทศบาลตำบลหนองตากง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองตากงทั้งตำบล
3. เทศบาลตำบลคลองใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองใหญ่ทั้งตำบล
4. องค์การบริหารส่วนตำบลทับไทร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทับไทร (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน)
5. องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโป่งน้ำร้อน (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน)
6. องค์การบริหารส่วนตำบลเทพนิมิต ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเทพนิมิตทั้งตำบล

ประชากร

ประชากรมีทั้งสิ้น 8,791 คน แยกเป็นชาย 4,547 คน หญิง 4,244 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,926 ครัวเรือน

การบริหารพื้นฐาน

ในพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนมีถนนลาดยาง จำนวน 4 สาย ถนน คสล. จำนวน 9 สาย ถนนหินคลุก จำนวน 2 สาย และถนนลูกรัง จำนวน 11 สาย มีโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 13 แห่ง มีไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้านแต่ยังไม่ครบทุกครัวเรือน แหล่งน้ำธรรมชาติประกอบด้วย แม่น้ำ จำนวน 1 สาย ลำน้ำ ลำห้วย 13 สาย บึง หนองและอื่น ๆ 7 สาย สำหรับแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย ฝาย 24 แห่ง บ่อน้ำตื้น 2 แห่ง บ่อโยก 6 แห่ง ประปาหมู่บ้าน 6 แห่ง ถังเก็บน้ำฝน 10 แห่ง สระน้ำ 4 แห่ง และท่อลอดเหลี่ยม คสล. 3 แห่ง มีสถานีนามายประจำตำบล/หมู่บ้าน 3 แห่ง สถานพยาบาลเอกชน 1 แห่ง อัตรการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 100.00 มีสถานีตำรวจและจุดตรวจต่าง ๆ 5 แห่ง เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ประกอบด้วย ป่าไม้มีค่ามากมาย เช่น ไม้ยาง ไม้ตะเคียน ไม้ตะแบก ไม้มะค่า ไม้แดง ไม้ประดู่ และแร่หิน

การวิเคราะห์สถานการณ์อำเภอโป่งน้ำร้อน โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT

อำเภอโป่งน้ำร้อน เป็นอำเภอที่มีพื้นที่อยู่ติดชายแดนประเทศกัมพูชา พืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้แก่ในพื้นที่ ได้แก่ ยางพารา ลำไย ทุเรียน มะขาม น้อยหน่า มันสำปะหลัง การคมนาคมมีทางหลวงหมายเลข 317 ซึ่งถือเป็นเส้นทางสำคัญในการขนส่งสินค้าทางการเกษตรเข้าสู่ตัวจังหวัด

เข้ากรุงเทพฯ ออกสู่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคอื่น ๆ ได้ (ออนไลน์, 2555)

จุดแข็ง (Strength: S)

1. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่การเกษตรเหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ
2. มีเส้นทางคมนาคมไปมาก่อนข้างสะดวก
3. มีหน่วยงานของรัฐที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือและร่วมงาน เช่น เทศบาล อบต.

สาธารณสุขชุมชน สาธารณสุขอำเภอ เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ

4. มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในพื้นที่
5. มีการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อช่วยเหลือในการประสานงานต่าง ๆ

จุดอ่อน (Weakness: W)

1. เด็กนักเรียนไม่ได้รับการศึกษาต่อ เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การรวมกลุ่มมั่วสุม ดื่มสุรา เล่นการพนัน การติดยาเสพติด เป็นต้น

2. ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ทำให้ต้องใช้แรงงานต่างด้าว
3. ปัญหาร้ายแรง
4. ปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

โอกาส (Opportunity: O)

1. เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายพืชเศรษฐกิจ
2. มีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ
3. จังหวัดมีนโยบายที่จะส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
4. รัฐบาลมีนโยบายในการสนับสนุนการดำเนินงานและให้ความสำคัญกับประชาชน

อุปสรรคหรือข้อจำกัด (Threat: T)

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ
2. ขาดแคลนแรงงานในการทำงานภาคเกษตร
3. มีพื้นที่ติดชายแดน ซึ่งเป็นเส้นทางลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย
4. ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน
5. การเกิดภัยธรรมชาติ (ภัยแล้ง อุทกภัย อัคคีภัย)

สถิติการเกิดอาชญากรรมในจังหวัดจันทบุรี

กลุ่มความผิดในคดีต่าง ๆ ของจังหวัดจันทบุรี มีดังนี้ ปี 2546 มีคดีเกิดขึ้น 4,019 คดี ปี 2547 มีคดีเกิดขึ้น 4,019 คดี ปี 2548 มีคดีเกิดขึ้น 982 คดี และในปี 2549 มีคดีเกิดขึ้น 768 คดี แยกเป็นคดีประเภทต่าง ๆ ดังรายละเอียด (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สถิติคดีของตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี (ออนไลน์, 2555)

ประเภทคดี	ปี พ.ศ. 2546		ปี พ.ศ. 2547		ปี พ.ศ. 2548		ปี พ.ศ. 2549	
	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้
คดีอุกฉกรรจ์	93	37	93	37	48	15	14	11
คดีประทุษร้ายต่อร่างกาย	470	313	470	313	194	118	90	60
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	437	224	437	224	248	144	147	56
คดีอื่น ๆ	3,019	2,860	3,019	2,860	492	1,228	517	448
รวม	4,019	3,434	4,019	3,434	982	1,505	768	575

สถิติการจับกุมคดียาเสพติดในจังหวัดจันทบุรี

จากข้อมูลของตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี พบว่า ในปี 2548 จังหวัดจันทบุรีมีการจับกุมคดีความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด 350 คดี ประเภทยาเสพติดที่จับกุมได้มากที่สุดคือยาบ้า 266 คดี (ร้อยละ 76.56) รองลงมาคือกัญชา 80 คดี (ร้อยละ 10.49) และในปี พ.ศ. 2549 มีคดีเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 430 คดี ประเภทยาเสพติดที่จับกุมได้มากที่สุด คือ ยาบ้า 228 คดี (ร้อยละ 80.22) รองลงมาคือกัญชา 105 คดี (ร้อยละ 13.90) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ข้อมูลคดียาเสพติดในจังหวัดจันทบุรี (ออนไลน์, 2555)

ประเภทคดี	ปี พ.ศ. 2547		ปี พ.ศ. 2548		ปี พ.ศ. 2549	
	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้
กัญชา	116	116	80	80	105	105
ฝิ่น	3	3	0	0	3	3
พืชกระท่อม	2	2	2	2	7	7
ยาบ้า	264	264	266	266	228	228
สารระเหย	167	167	0	0	83	83
อื่น ๆ	18	18	0	0	3	3
เอ็กซ์ตาซี	0	0	2	2	1	1
เฮโรอีน	0	0	0	1	0	0
รวม	570	570	350	351	430	430

สรุป จากข้อมูลของจังหวัดจันทบุรี พบว่า คดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งในอดีต ปี พ.ศ. 2546 มีคดีเกิดขึ้นทั้งหมด จำนวน 4,019 คดี แต่ในปี พ.ศ. 2549 มีคดีเกิดขึ้นลดลงอย่างมาก เหลือเพียง 768 คดี สำหรับคดีเกี่ยวกับยาเสพติดพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากสถิติเมื่อปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนลดลง

จากปี พ.ศ. 2547 จำนวน 220 คดี แต่ในปี พ.ศ. 2549 กลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าปี พ.ศ. 2548 จำนวน 80 คดี (สำนักงานเกษตร ป๋องน้ำร้อน, ออนไลน์, 2555)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสาวนีย์ สุขทนารักษ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหา และแนวทางในการแก้ไข ปัญหาหาเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาหาเสพติดของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบปัญหาหาเสพติดของนักเรียน จำแนกตามลักษณะชุมชนโดยรอบโรงเรียนพบว่า แตกต่างกัน และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหาเสพติดของนักเรียน เรียงลำดับจากมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ควรจัดกิจกรรมรณรงค์ให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผู้ปกครองให้ความรัก เอาใจใส่นักเรียน ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด และครูควรให้เล้าให้ความใกล้ชิดกับนักเรียน โดยจัดระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นันทา ดีศิษฐ์ (2546 อ้างถึงใน นราศักดิ์ ปานบุตร, 2554, หน้า 44) ได้ทำการศึกษารูปแบบ การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยนาท เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและหารูปแบบที่เหมาะสมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไข ปัญหาหาเสพติดด้านการป้องกัน การปราบปราม และการแก้ไขบำบัดรักษา ฟันฟู ในโรงเรียน มัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และคณะ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหาหาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรูปแบบเห็นว่าควรสร้างแนวทางและปฏิบัติให้ สอดคล้องกับนโยบายและสภาพปัญหา

สุกิจ ทั้งทอง (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการแก้ไขปัญหาหาเสพติดในหน่วย กองพลทหารราบที่ 9: ศึกษากรณีกองพันทหารม้าที่ 19 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะของการเสพหาเสพ ติดในค่ายทหารเป็นพฤติกรรมของการใช้ยาในระยะเริ่มใช้ยาและระยะคงใช้ยา โดยส่วนใหญ่เป็นการ เสพในกลุ่มเดียวกัน การเสพร่วมกลุ่มมักไม่ปรากฏการพบเห็นของกลุ่มเป้าหมายมากนัก ความรู้ความ เข้าใจในพิษภัยของยาเสพติด รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลหรือหน่วยงานของตนใน การแก้ไขปัญหาหาเสพติดยังอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ทำให้เกิดปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทัศนคติโดยทั่วไปของกำลังพลภายในค่าย ฯ ในกลุ่มของนายสิบและเยาวชนยังมีทัศนคติว่าคนเสพหา เสพติดอาจเป็นคนดีก็ได้ถ้าไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกันว่า ผลกระทบ ของยาเสพติดมีผลต่อคนใกล้ชิดมากที่สุด คือ พ่อ แม่ พี่น้อง ญาติและเพื่อน ส่วนผลกระทบต่อสังคม ทั้งระบบเป็นเรื่องรองลงมา ความเชื่อส่วนบุคคลยังมีอิทธิพลต่อกลุ่มพลทหารและครอบครัว รวมถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานด้วย ในกลุ่มพลทหารจะเห็นว่า

การกำหนดโทษที่รุนแรงจะสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดในค่ายทหารได้ ซึ่งต่างจากกลุ่มนายสิบที่เห็นว่าควรเริ่มจากการสร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามาจากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยเห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในค่ายควรได้รับการแก้ไขปัญหในเรื่องสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ การแก้ไขกระบวนการทางสังคมภายในค่าย ฯ การแก้ไขทัศนคติและการยกระดับจิตใจของกำลังพลและครอบครัว รวมทั้งแก้ไขการรับรู้ข่าวสาร นโยบาย และการให้ความรู้ความเข้าใจ ประกอบกับการแก้ไขการดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

สุชนันท์ รัตนภาค (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย
2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านมาตรการปราบปรามยาเสพติดและด้านมาตรการการแก้ไขบำบัดรักษาและฟื้นฟู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีปัญหามากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ส่วนมาตรการป้องกันปัญหายาเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญญาศักดิ์ พูลสวัสดิ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหา และแนวทางในการแก้ไขการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และการปราบปรามสารเสพติดในสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และการแก้ไขและการบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
2. ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีปัญหแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การป้องกันปัญหาสาร

เสพติดในสถานศึกษาและการปราบปรามสารเสพติดในสถานศึกษา ของโรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการแก้ไขและการบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาและด้านการแก้ไขและการบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนในทุกสถานที่ตั้งมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการปราบปรามสารเสพติดในสถานศึกษา ในเขตเทศบาลและโรงเรียนนอกเขตเทศบาล มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามสภาพของชุมชนของโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาและด้านการปราบปรามสารเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการแก้ไขและการบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประมวล ศรีทอง (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษากิ่งอำเภอคอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับมาก โดยกิจกรรมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกในครอบครัวหมู่บ้านในการไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีระดับการมีส่วนร่วมเป็นลำดับที่หนึ่ง กิจกรรมการเข้าร่วมรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของทางราชการ กิจกรรมการได้อบรมชี้แนะสมาชิกในครอบครัวให้เข้าใจโทษและพิษภัยของยาเสพติด และให้ห่างไกลยาเสพติด มีระดับการมีส่วนร่วมเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับ กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการควบคุมสถานบริการ และแหล่งมั่วสุมยาเสพติด มีระดับการมีส่วนร่วมเป็นลำดับสุดท้ายสำหรับการศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ การศึกษา รายได้และอาชีพ พบว่าเพศชาย ผู้มีอายุระหว่าง 36 - 60 ปี ผู้มีการศึกษาสูง ผู้มีรายได้สูง และผู้มีอาชีพรับราชการพนักงานรัฐวิสาหกิจและลูกจ้าง มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากกว่าทุกกลุ่ม

พลสุข เพียรพิทักษ์ (2548) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: ศึกษากรณีกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า โครงการหมู่บ้านปลอดยาเสพติดค่อนข้างจะประสบความสำเร็จและเป็นโครงการที่ประชาชน

มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ภาครัฐจัดให้ และประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าไปแก้ไขปัญหา เสพติดร่วมกับภาครัฐ โดยการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ปัญหา แต่ก็ยังคงเกิดปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานที่ประชาชนบางส่วนยังขาดความเข้าใจในกระบวนการประชาคมหมู่บ้าน ขาดผู้นำ และอาสาสมัครที่เสียสละ เข้มแข็ง และจริงจัง ด้านบุคลากรที่รับผิดชอบในโครงการการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอในการดูแลรับผิดชอบหมู่บ้าน รวมทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ในโครงการไม่มีความมั่นใจในมาตรการรักษาความปลอดภัยของภาครัฐซึ่งจำเป็นอย่างเหลือเกินที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมใจป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในทันทีและเร่งด่วน เพราะปัญหา ยาเสพติด ทำให้เกิดการสูญเสียต่อทรัพยากรบุคคล และเป็นบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศชาติอย่างที่สุด

ไพโรจน์ จูฑอนอม (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของพลทหารที่เข้ามารับการฝึกในหลักสูตรทหารใหม่: ศึกษากรณี ณ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กองทัพเรือ ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เกิดจากการอยากลองมากกว่าอย่างอื่น ๆ จึงส่งผลทำให้มีพฤติกรรมในด้านสังคมกับการกระทำผิดในด้านต่าง ๆ คือ เกิดปัญหาครอบครัว ปัญหา ด้านการศึกษา ปัญหาอาชญากรรม และการกระทำความผิดอื่น ๆ ตามกฎหมาย ส่วนพฤติกรรมใน ด้านส่วนตัวซึ่งส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว คือ เสียนาอด เสียนเงินเสียสุขภาพ เสียความไว้วางใจจากบุคคลอื่น ทำให้ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คือการส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างความตระหนัก และการมีส่วนร่วม สร้างพลังใน พฤติกรรมการป้องกันยาเสพติด ระดมพลังทางสังคมค้นหาผู้เสพยาเสพติด และนำส่งเข้าควบคุม บำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ การสร้างกระแสการต่อต้านยาเสพติดให้เห็นถึงโทษ และพิษภัยและทราบถึงความผิดต่าง ๆ โดยการยกตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน และในสุดท้ายจะต้อง มีการตรวจสอบและการติดตามเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการคือ พลทหารใหม่แต่ละผลัดที่เข้ามารับการฝึก ในหลักสูตรทหารใหม่ปลอดภัยจากยาเสพติดและกลายเป็นพื้นที่สีขาวที่ปลอดภัยจากยาเสพติด อันจะทำให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงานโดยตรงและกองทัพเรือได้เป็นอย่างดีต่อไป

ศิริศักดิ์ งามศิริ (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่า โดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่จำแนกตามประเภทการทำงานในโรงเรียนพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง มีดังนี้

ด้านการให้การศึกษา และกิจกรรมทางเลือก มีแนวทางดังนี้คือ ควรเชิญวิทยากรมาบรรยาย เรื่องยาเสพติดในโรงเรียน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน และใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการสอน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ตระหนักในโทษ และพิษภัย

ด้านการพัฒนาระบบการบริหาร การพัฒนานุเคราะห์ และสารสนเทศ มีแนวทางดังนี้คือ จัดป้ายประกาศข่าวสารที่เกี่ยวข้อง มีสาระน่าสนใจและทันสมัยเสมอ บันทึกประวัติสุขภาพ และการเจ็บป่วยของนักเรียนและจัดแผนงาน และงบประมาณการจัดกิจกรรมทางเลือกให้นักเรียนอย่างหลากหลาย

ด้านการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพ มีแนวทางดังนี้คือ ส่งเสริมให้นักเรียน จัดบริการแนะแนว และป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน มีการตรวจค้นหายาเสพติดที่นักเรียนพกพามา ในโรงเรียน และจัดให้มีการตรวจปัสสาวะนักเรียน เผื่อระวังและป้องกันยาเสพติด

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น มีแนวทางดังนี้คือ จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม มีโครงการเยี่ยมบ้าน การสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชนและจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางวิชาการ ทั้งในและนอกโรงเรียน

ด้านงานวิจัยและประเมินผล มีแนวทางดังนี้คือ มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสารเสพติดของนักเรียน และมีการประมวล สังเคราะห์วิเคราะห์และรายงานเกี่ยวกับสารเสพติดของนักเรียน

นราศักดิ์ ปานบุตร (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสร้างรั้วชุมชนในการป้องกันปัญหาเสพติด โดยความร่วมมือของแกนนำในชุมชน บ้านบ่อแปดร้อย เทศบาลตำบลในเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ หาวิธีการจัดการที่เหมาะสมในการสร้างรั้วชุมชนเพื่อป้องกันยาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับการจัดการระดมความคิดในการพัฒนาโดยพลังประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการวิจัย ประชาชนเมื่อมีปัญหาเรื่องยาเสพติดจะเป็นลักษณะต่างคนต่างแก้ไขไม่มีการปรึกษาหารือกัน จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ที่หน่วยงานต่าง ๆ กำหนดให้ซึ่งในทางปฏิบัติไม่สามารถปฏิบัติได้ทั้งหมด คงปล่อยให้เป็นที่ของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเข้ามาจัดการ การศึกษาในครั้งนี้เปิดโอกาสให้ตัวแทนประชาชนมาพูดคุยและหาวิธีการร่วมกันจนได้วิธีการที่จะนำมาใช้เป็นรั้วชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดที่เหมาะสมกับชุมชนและสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. ให้ข้อมูลด้านสถานการณ์ของยาเสพติดกับที่ประชุมของหมู่บ้านโดยผู้ใหญ่บ้าน และทุกคนร่วมกันติดตามการใช้สารเสพติดของบุคคลเสี่ยง

2. ติดตามเฝ้าระวังบุคคลภายนอกชุมชนที่ต้องสงสัยหรือมีพฤติกรรมอาจเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และให้ข้อมูลกับผู้นำชุมชน

3. ร่วมกันติดตามพฤติกรรมกลุ่มของเยาวชนเพื่อป้องกันไม่ให้ใช้สารเสพติด

4. สนับสนุนลานกีฬาและอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ ในชุมชนทุกสภาพทุกวัย และเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้วดำเนินการดังนี้

4.1 ถ้าเป็นบุคคลภายในชุมชนบอกเตือนโดยคนในครอบครัว บุคคลที่นับถือ บุคคลที่สนิท หรือโดยผู้ใหญ่บ้าน

4.2 บุคคลภายนอกชุมชน กรณีเป็นลูกจ้างไร้อ้อยบอกเตือนหรือส่งกลับโดยนายจ้าง ถ้าเป็นบุคคลทั่วไปบอกหรือเตือนโดยคนที่รู้จัก และแจ้งหรือให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

แหล่งที่มาของตัวแปรในการวิจัย (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แหล่งที่มาของตัวแปรในการวิจัย

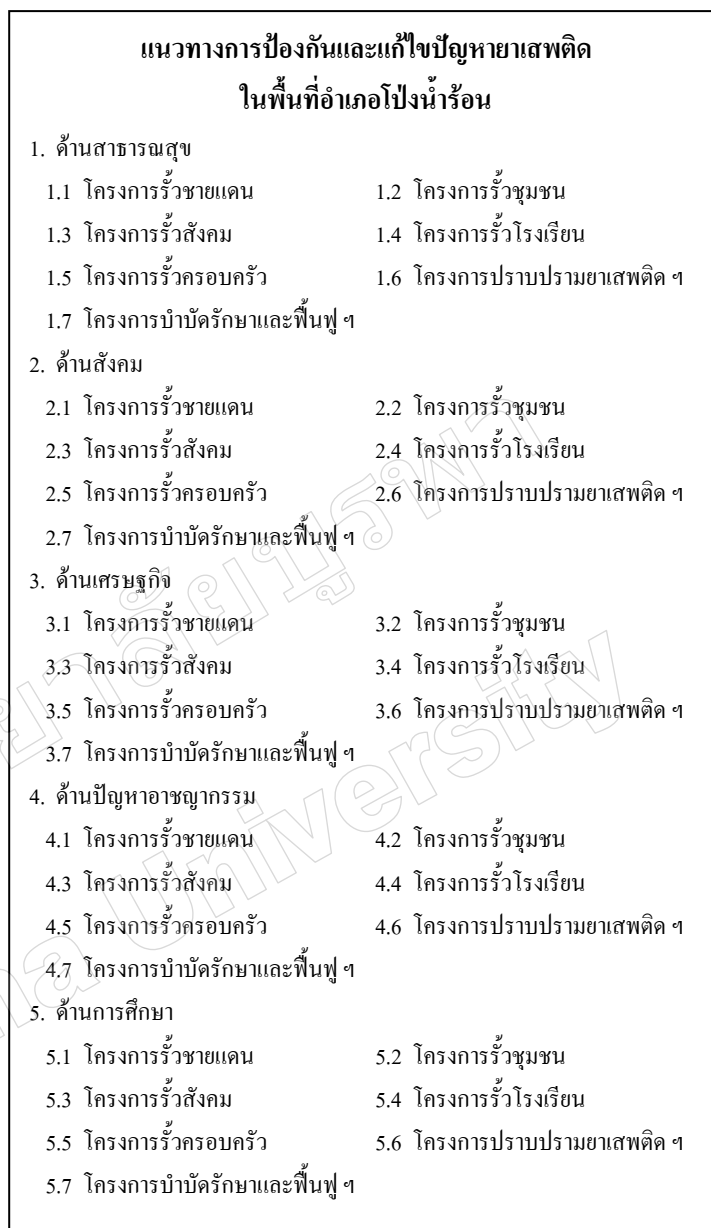
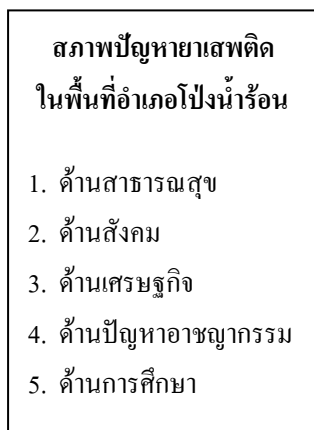
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งอ้างอิง
ปัญหา ยาเสพติด - ด้าน สาธารณสุข	สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง กองอำนวยการ รักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร (2553)
ปัญหา ยาเสพติด - ด้านสังคม	1. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง กอง อำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร (2553) 2. ไพโรจน์ จูณอม (2549) เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติดของพลทหารที่เข้ามารับการฝึกในหลักสูตรทหารใหม่: ศึกษากรณี ณ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กองทัพเรือ 3. สุกิจ ทั้งทอง (2547) เรื่อง ปัญหาการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในหน่วยกองพลทหารราบที่ 9: ศึกษากรณีกองพันทหารม้าที่ 19
ปัญหา ยาเสพติด - ด้าน เศรษฐกิจ	สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง กองอำนวยการ รักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร (2553)
ปัญหา ยาเสพติด - ด้านปัญหา อาชญากรรม	1. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง กอง อำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร (2553) 2. ไพโรจน์ จูณอม (2549) เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติดของพลทหารที่เข้ามารับการฝึกในหลักสูตรทหารใหม่: ศึกษากรณี ณ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กองทัพเรือ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งอ้างอิง
ปัญหาเสพติด - ด้านการศึกษา	ไพโรจน์ จูฑอม (2549) เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของพลทหารที่เข้ามารับการฝึกในหลักสูตรทหารใหม่ : ศึกษากรณี ณ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กองทัพเรือ
แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด	1. นราศักดิ์ ปานบุตร (2554) เรื่อง การสร้างร้วชุมชนในการป้องกันปัญหายาเสพติด โดยความร่วมมือของแกนนำในชุมชนบ้านบ่อแปดร้อย เทศบาลตำบลในเมือง อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย 2. การป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ ระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) 3. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 306/ 2553 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2553 4. คำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ 14/ 2553 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2553

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นและนำมาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย